

BIBLIJSKO - MOLITVENE ZAJEDNICE

SVETI PETAR I PAVAO

CRKVA JE JEDNA

Kriteriji Crkve

Pavao je zabrinut za jedinstvo Crkve Božje u Efezu. **(Ef 4,1-6)**. Sve je još na neki način bilo lako dok su apostoli bili živi. Oni su tada osobno u pojedinim zajednicama mogli intervenirati u različitim neslaganjima ili interpretacijama u pitanju vjere. Situacija se je sasvim promijenila njihovom smrću. **Sada nastaje potreba utvrditi kriterije pravog zajedništva, pravog pripadanja Crkvi, ali i kriterije prave Isusove Crkve.**

Crkvena nam povijest svjedoči da je do toga došlo vrlo rano. **Opći crkveni sabor u Carigradu 381. g. utvrđuje kriterije prepoznavanja prave Crkve.** Očito da je ta gesta sabora izrasla iz konkretne potrebe tadašnjeg vremena. Crkva je sve više suočavana s herezama i rascjepom. **Što je prava Crkva, gdje je ona, kako je prepoznati?** Sabor te kriterije utvrđuje. Prava je Crkva „jedna, sveta, katolička i apostolska“. To su kriteriji koji ulaze u samu ispovijest vjere, poznatu kao nicejsko-carigradsko vjerovanje. Ove su kriterije potvrdili i kasniji sabori u Efezu i Kalcedonu.

Kriteriji su, dakle, tu! Ali važno je ovdje istaknuti da su to vjernički kriteriji. Oni vrijede za vjerničko prosuđivanje, a ne za čistu naravno-povijesnu empiriju (iskustvo). Stoga ne znamo koliko je sretno pretvoriti ih u apologetski instrumentariji dokazivanja. Oni se vjeruju kao što se vjeruje u Crkvu. **I to se vjeruje prvenstveno vjerom u Duha Svetoga.** To treba imati stalno na umu, dok u ovim razmišljanjima budemo izlagali njihov sadržaj. Ti kriteriji vrijede, dakle za vjerničke oči i shvaćanje, mi ih vjerujemo, i oni sami spadaju u područje vjere kao i samo biće Crkve.

Jedincato biće Crkve.

Izvan svake sumnje da je Isus Krist utemeljio samo jednu Crkvu. To vidimo iz njegovih riječi Petru **(Mt 16,18)**. On, Petar, je stijena na kojoj će Krist sagraditi svoju Crkvu. Riječ je očito o jednoj Crkvi. Apostol Pavao koliko god govori o „Crkvi Božjoj u Korintu“, o „Crkvi Solunjana u Bogu Ocu“ za njega je to jedna jedincata Crkva Božja, jedno tijelo **(Rim 12,3-8)**, jedna Crkva kao što je Krist jedan ne razdijeljen **(1 Kor 1,10-13)**.

Što će biti s Crkvom stavljenom u ruke ljudi. To je tjeskoba koja zahvaća i Isusovo srce na zadnjoj večeri. On moli za svoje učenike, ne samo za apostole, već i za one koji na riječ njihovu budu povjerovali. Moli da budu jedno **(Iv 17,11-23)**. **Jer ne mogu postojati dvije Crkve, kao što nema niti dva Krista niti dva krštenja, niti dvije vjere. Jedan je narod Božji, jedna, jedna Crkva, jedna Zaručnica.**

Svi vjeruju u jednu Crkvu

Isusova Crkva može biti samo jedna. To vjeruju svi koji se smatraju njegovim učenicima. **To vjeruju i svi oni koji žive izvan zajedništva s rimskom Crkvom.** Ovdje ne treba ni govoriti da nicejsko-carigradsko vjerovanje prihvaćaju sve istočne Crkve (pravoslavne) i **prvih osam ekumenskih sabora su nam zajednički.** Ni reformacija nije zanijekala kriterij jedinstva Isusove Crkve sadržan u nicejsko-carigradskom vjerovanju. Tako članak 7. „Confessio Augustana“ iz 1530. uči „Jednako tako učimo da će trajno postojati jedna sveta, Crkva. Ali to je Crkva općinstvo svetih u kojoj se Evanđelje čisto naviješta i sakramenti pravo podjeljuju.“ Jednako tako uči i „Confessio Helvetica“ iz 1562. kao i anglikanski „Articles of Religion of England Church“ iz 1562.

I doista, samo Svjetskom savjetu Crkava pripada danas preko 200 kršćanskih crkvi i to bez katoličke. Ali da ih ima još više, to ipak ne bi bila jedna Isusova Crkva. Savjet je „Zajedništvo crkava koje ispovijedaju da je naš Gospodin Isus Krist u skladu sa Svetim Pismom Bog i Spasitelj i koje zajednički nastoje ispuniti ono na što su pozvane na slavu Boga Oca i Sina i Duha Svetoga.“ **Ipak sve članice svjetskog savjeta Crkava vjeruju daje Crkva jedna, i upravo su zato zajedno da traže jednu Kristovu Crkvu.** Zamislamo sada područje misija, gdje dolaze misionari tih najrazličitijih Crkava tvrdeći da su Kristova Crkva i to svaki za sebe. Koje pomutnje, štete i sablazni po naviještanje Evanđelja. Upravo tu situaciju imao je pred sobom dokument o ekumenizmu koji smo malo prije citirali.

Što to znači da je Crkva jedna, koji je sadržaj toga pojma?

Prije svega treba reći da je to osobina koju Crkvi daje Duh. Zato se jedinstvo Crkve ne smije miješati sa društvenim vidovima kao što su centralizam, vanjska organizacija, jedinstvo jezika (velike borbe oko latinskog jezika), pravnih struktura. A niti se jedinstvo Kristove Crkve ne smije svoditi na to vanjsko sociološko-društveno jedinstvo. Ono može biti samo odraz jedinstosti crkvenog bića koju joj daje Duh. Crkva je prvenstveno jedna jer se njezino biće temelji na jedinstvu Božjeg bića i jedinstvu njegovog djelovanja.

Ona je jedna upravo zato jer je stvorenje Duha, kako smo to u prethodnim razmišljanjima govorili, a Duh je jedan. I to su najdublji temelji jedincatosti njezina bića. Oni su prvenstveno nutarnji, duboko povezani sa samim Božjim bićem. Zato, kako smo to prije naglasili, ta njezina osobina prvenstveno spada na područje vjere, kao što i čitavo biće Crkve spada u područje vjere i možemo ga otkriti samo očima vjere. Mi „**vjerujemo u jednu Crkvu**“ i to po svojoj vjeri u Duha Svetoga. To nutarnje jedinstvo najsnažnije formulira tekst poslanice Efežanima:

Crkva je Tijelo Kristovo, Božji narod
u koji se ulazi po vjeri i krštenju.
(usp. KKC 804 i 805)

~~CRKVA JE~~

CRKVA JE
JEDNA

APOSTOLSKA SUKCESIJA

Uz ovaj znak...
...i...
...i...

CRKVA JE
IZVORU
UTEMELJIV
EKUMEN

„Zaklinjem vas, dakle ja, sužanj u Gospodinu: sa svom poniznošću i blagošću, sa strpljivošću živite dostojno poziva kojim ste pozvani. Podnosite jedni druge u ljubavi; trudite se sačuvati **jedinstvo Duha svezom mira**. Jedno tijelo i jedan Duh – kao što ste i pozvani na jednu nadu svog poziva. Jedan Gospodin! Jedna vjere! Jedan krst! Jedan Bog i Otac sviju, nad svima i po svima i u svima!“ (Ef 4,1-6).

Što mora imati jedna Crkva, pa da bude Kristova Crkva. Kriteriji su očito različiti, jer su upravo oni i temelj razdijeljenosti koja danas među Crkvama postoji. Bez obzira na povijesna razmimoilaženja smatramo da za autentičnost Kristove Crkve zajednica mora u sebi čuvati, svjedočiti i živjeti bitne elemente crkvenosti koju su nam Krist i apostoli ostavili, a prva zajednica svojom praksom zasvjedočila i normativno pokazala. Kako je prva Crkva živjela svoje jedinstvo vidjeli smo ranije u katehezama.

IV. Dogmatske oznake Crkve

- Oznake - znakovi prepoznavanja prave Kristove Crkve
- 1. Jedinstvo Crkve – Crkva je jedna
- 1.1. NZ: jedna Crkva u različitim mjesnim Crkvama - jedna opća Crkva: narod Božji, hram Božji, Tijelo Kristovo, zaručnica Kristova; djelo jednoga Boga u jednoj ekonomiji spasenja.
- 1.2. Communio ecclesiarum (umreženost mjesnih Crkava oko euh. zajedništva i biskupa); razvoj crkvenih središta (patrijarhata). Primus među patrijarsima.

Želimo li tu praksu staviti u neke kriteriji, tada mislimo da se u punini biće Kristove Crkve ne može živjeti bez:

- 1. vjere da je Isus Krist i Gospodin.**
- 2. prihvaćanja njegovog otkupljenja po obraćenju, vjeri i slavljenju sakramenata, od kojih je temeljni Krst, a središnji Euharistija (1 Kor 11,20).**
- 3. bez vjerničkog prihvaćanja Svetog Pisma kao Božje riječi.**
- 4. bez Petra na kojemu je Krist sagradio svoju jednu Crkvu.**
- 5. bez ljubavi kojoj nas je Krist poučio.**

Jedinstvo Crkve ne znači i njezinu uniformnost već je to jedinstvo u mnoštvu i mnoštvo u jedinstvu. Jer Duh koji je princip jedinstva i jedincatosti Kristove Crkve princip je i njezine raznolikosti, budući da je obdaruje najrazličitijim darovima kako je već u kojem kraju ili vremenu potrebno za njezin rast i izgradnju. Stoga se jedinstvo Crkve tim darovima Duha obogaćuje i još jače u svojoj raznolikosti dolazi do izražaja. **Duh u Crkvi sabire narode različitih rasa, običaja, jezika i kulturnih vrijednosti.** Izvodeći jedinstvo Crkve on čini da sva ta raznolikost Crkvu obogaćuje u radosti, ljubavi i bratskom prepoznavanju.

Upravo jedinstvo koje Duh daje Crkvi osposobljava je da prihvati mnoštvo različitosti tradicija, obreda, teoloških škola, pravnih sistema i dr. **Kad bi njezino jedinstvo bilo rezultat ljudskih napora, tada bi bila primorana posegnuti za principom uniformnosti.** Ovako pak, budući da joj Duh daje da je jedna, njezina je jedina briga da bude trajno poslušna Duhu, da se otvara njegovim poticajima. U tom smislu je njezino jedinstvo i zadatak boriti se protiv svega što je bi djelovanje Duha gasilo ili sprečavalo. A to je najviše pomanjkanje ljubavi što onda dovodi do neslaganja, cijepanja i otpada i sl.

U ovoj nam katehezi postavlja se pitanje. **P**Kako biće Isusove Crkve živi u drugim zajednicama ili Crkvama (II Vat. sabor govori o njima kao Crkvama) koje nemaju sve one elemente koje smo malo prije nabrojali. Pogrešno bi bilo u ovom slučaju ekskluzivno razmišljanje. Sabor želi istaknuti baš suprotno. Isusova Crkva ili neki elementi crkvenosti mogu se događati i događaju se i u drugim zajednicama koje se u vjeri u Isusa Krista u njegovo ime sabiru. Bog po svojem Duhu spasiteljski djeluje i pridružuje ih „**na neki način svojem narodu**“. O toj temi govorit ćemo kad budemo govorili o ekumenskom gibanju Crkve.

